

**Koskelan
Setlementti**

ROHKEASTI IHMISEN PUOLELLA

MILLaiseen virtuaaliseen koulutukseen ja toimintaan työttömät haluaisivat osallistua?

Satu Luukkainen
Koskelan Setlementti ry
Äänekosken kansalaisopisto
Elokuu 2018

Sisällysluettelo

1. Johdanto	3
2. Toteuttamisprosessi	4
3. Vastaajat	5
4. Tulokset.....	5
4.1 Kiinnostukset ja toiveet	5
4.2 Toteutustapa.....	6
4.3 Markkinointi ja tiedottaminen.....	6
4.4 Koulutuksen suunnitteluun ja toteutukseen osallistuminen.....	7
5. Yhteenveto.....	8

1. Johdanto

Opetushallitus on myöntänyt rahoituksen hankkeelle, jossa selvitetään kolmen kohderyhmän eli kotiin vetäytyneiden, työttömien ja maahanmuuttajien *tarpeita* ja *kiinnostuksia* virtuaalista koulutusta ja toimintaa kohtaan sekä *mahdollisuuksia* ja *halua* osallistua niihin. Selvitykset tehdään Harjulan kansalaisopiston, Jyvälän kansalaisopiston ja Äänekosken kansalaisopiston yhteistyönä. Äänekosken kansalaisopiston tuottamassa selvityksessä kohderyhmänä ovat työttömät.

Keski-Suomessa oli heinäkuun lopussa yhteensä 16 471 työtöntä työnhakijaa. Se on 2 053 (-11,1 %) työtöntä vähemmän kuin vuotta aikaisemmin, mutta 452 henkilöä enemmän kuin kuukausi sitten. Keski-Suomessa pitkäaikaistyöttömiä kaikista työttömistä työnhakijoista oli 22,5 prosenttia ja koko maassa 27,1 prosenttia.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta on tällä 12,9 hetkellä prosenttia. Äänekosken tilanne on Keski-Suomen heikon: työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli heinäkuun lopussa 14,4 prosenttia. Paras tilanne Luhangassa, jossa työttömänä oli 8,2 prosenttia työvoimasta. Työttömiä työnhakijoita oli Äänekoskella 1211 ja avoimia työpaikkoja Äänekosken alueella oli 66. Vuosi sitten heinäkuussa oli 131 työtöntä työnhakijaa enemmän ja kolme työpaikkaa enemmän.

Heinäkuun lopussa yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita pitkäaikaistyöttömiä oli Keski-Suomessa 3 701, mikä on 1 852 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Pitkäaikaistyöttömistä yli kaksi vuotta yhtäjaksoisesti työttömänä olleita oli 1 874, mikä on 1 161 vähemmän kuin vuosi sitten. (Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto)

Työttömien kohderyhmälle virtuaali- ja muuta koulutusta suunniteltaessa kannattaa muistaa työttömyysturvan aktiivimalli. Laki työttömyysturvan aktiivimallista tuli voimaan 1.1.2018. Aktiivimalli tarkoittaa sitä, että työttömän työnhakijan on 65 työttömyysetuuden maksupäivän tarkastelujakson aikana täytettävä niin sanottu aktiivisuusedellytys. Aktiivimalli koskee suurinta osaa työttömistä, ja aktiivimallissa työllistymistä edistäviin palveluihin luetaan mm.

Satu Luukkainen
Koskelan Setlementti ry
Äänekosken kansalaisopisto
Elokuu 2018

omaehtoinen kouluttautuminen ja työvoimakoulutus. Yksi kysymys onkin, voivatko kansalaisopistot tuottaa tulevaisuudessa sellaista virtuaalikoulutusta, jonka viranomaisen voi hyväksyä työllistymistä edistäväksi palveluksi ja joka täyttää aktiivisuusedellytyksen.

Äänekosken kansalaisopiston toimintaan osallistuu vuosittain noin 70 työtöntä.

Tämän selvityksen luvussa 2 esitellään kohderyhmää ja selvitysprosessin vaiheita. Luvussa 3 kerrotaan haastateltavien taustatiedoista, IT-taidoista sekä suuntautumisesta verkko-opiskeluun. Luvussa 4 esitellään tulokset. Luvussa 5 pohditaan tuloksia ja vedetään niitä yhteen.

2. Toteuttamisprosessi

Selvityksen toteutusprosessia suunniteltiin yhteistyössä työvoimatoimiston kanssa kesäkuussa 2018. Kohteena olivat Ääneseudulla asuvat työttömät henkilöt.

Työttömien henkilöiden tavoittelemiseksi lähetettiin työvoimatoimiston välityksellä 20 työttömälle kyselylomake. Niistä palautui lomakkeen palautuskuoressa vain neljä kappaletta. Toinen kysely suoritettiin työvoimapolitiittisen koulutuksen yhteydessä. Osallistujia työvoimapolitiittiseen koulutukseen oli 9, joista 7 vastasi kyselyyn koulutuksen yhteydessä. Kummassakin tapauksessa vastaaminen oli vapaaehtoista.

Vastaajilla oli mahdollisuus palauttaa lomake anonymisti tai antaa halutessaan yhteystietonsa. Osa vastanneista palautti kyselylomakkeen anonymisti. Yhteystiedot antaneista antaneista valittiin viisi henkilöä, joille soitettiin henkilökohtaisesti, jossa toiveita virtuaalikoulutuksesta ja toiminnasta tarkennettiin.

Viisi haastateltavaa henkilöä valittiin satunnaisotannalla.

3. Vastaajat

Kyselyyn vastasi yhteensä 11 henkilöä ja viisi heistä haastateltiin. Vastanneista kahdeksan oli naisia ja kolme miestä. Haastatteluun osallistuneista neljä oli naisia ja yksi oli mies.

Yksi henkilö ei halunnut kertoa ikäänsä. Muut kyselyyn vastanneet ja haastatellut henkilöt olivat yli 30-vuotiaita, yhtä lukuun ottamatta henkilöt olivat yli 40 vuotiaita ja yli 50-vuotiaita oli kuusi eli yli puolet.

Yli puolet vastanneista oli suorittanut vähintään ammatillisen koulutuksen – ammatillinen koulutus oli viidellä ja ammattikorkeakoulun käyneitä oli kaksi. Yksi ei kertonut koulutustaastaansa, yksi oli suorittanut perusasteen koulutuksen ja lukion käyneitä oli kaksi.

4. Tulokset

4.1 Kiinnostukset ja toiveet

Haastateltavien internet taidot olivat hyvät. Kaikki käyttivät nettiä päivittäin, käytön kohteena olivat mm. uutiset, sää, ruokareseptit, facebook, sähköposti, pankkiasiat, tiedonlähde eri aihealueisiin sekä lehdet.

Kyselyyn vastanneiden internet taidot jakoutuivat seuraavasti: kolme ilmoitti tarvitsevan lisää opastusta, kaksi ilmoitti hallitsevansa peruskäytön ja viisi ilmoitti osaavansa käyttää internetiä hyvin. Internetin käytöstä haluttiin oppia lisää teknisiä asioita, sähköpostin käyttöä, perusasioita sekä nettisivujen tekoa.

Kävi esille, että virtuaalinen koulutustarjonta ja -mahdollisuus eivät olleet työttömien tiedossa. He eivät olleet kuullut aiemmin tällaisesta mahdollisuudesta mitään. Toisaalta, internet taidot kuitenkin vaikuttavat riittävältä virtuaaliseen koulutukseen osallistumiseen.

Kyselylomakkeeseen vastanneiden toiveita virtuaalikoulutuksen aihealueiksi olivat ensiapukoulutus ja nettisivujen teko. Haastatteluissa kiinnostuksen aiheet virtuaaliseen koulutukseen laajenivat ja toiveina mainittiin mm. perusasiat, tekstinkäsittely, ohjelmointi, tilastomatematiikka, some, kuvienkäsittely, instagram sekä markkinoinnin eri kanavat ja mahdollisuudet.

4.2 Toteutustapa

Kyselylomakkeeseen vastanneilta kysyttiin, mihin aikaan vuorokaudesta he haluaisivat osallistua koulutukseen ja toimintaan. Kaksi vastasi, että joko aamulla tai illalla, kolme vastasi aamulla, yksi vastasi iltapäivällä ja viisi vastasi, että ajankohdalla ei ole väliä. Haastatteluissa tarkentui, että moni olisi valmis opiskelemaan viikoittain ja aamupäivisin.

Lisäksi kartoitettiin miten usein olisivat halukkaita osallistumaan virtuaaliseen koulutukseen tai toimintaan. Kolme vastaajista ilmoitti haluavansa osallistua koulutukseen kerran tai kaksi, yksi vastaaja kerran viikossa kuukauden ajan, yksi vastaaja kerran viikossa kahden kuukauden ajan, yksi vastaaja kerran viikossa kolmen kuukauden ajan ja viisi vastasi, että ei osaa sanoa.

Kaikilla vastaajilla oli oma laite – oma tietokone, tabletti tai älypuhelin. Yli puolet halusi osallistua mahdollisiin virtuaalikoulutuksiin kotona omalla laitteella. Osa oli valmis tulemaan Koskelaan ja käyttämään omaa tai Koskelassa olevaa konetta. Vain yksi halusi opiskella pelkästään Koskelassa Koskelan laitteilla.

4.3 Markkinointi ja tiedottaminen

Kyselylomakkeella pyrittiin saamaan tietoa myös siitä, miten vastaajille kannattaa lähettää tietoa virtuaalisesta koulutuksesta ja toiminnasta. Millä tavalla heille kannattaa markkinoida tulevaa tarjontaa?

Tietoa koulutustarjonnasta haluttiin monella eri tavalla. Suosituin tapa koulutuksesta tiedottamiseen ja markkinointiin oli sähköposti, vain yksi henkilö ei maininnut sähköpostia vaan tekstiviestin tai kirjeen. Sähköpostin lisäksi mainittiin myös netti, lehdet ja facebook.

4.4 Koulutuksen suunnitteluun ja toteutukseen osallistuminen

Haastateltavilta henkilöiltä tiedusteltiin, että olisivatko he halukkaita osallistumaan koulutuksen suunnitteluun. Kaksi henkilöä ilmoitti olevansa kiinnostunut osallistumaan, ja kolme henkilöä vastasi haluavansa osallistua jos aihealue on heille mielenkiintoinen. Vain kaksi henkilöä kieltäytyi kokonaan.

Haastateltavilta kysyttiin myös, olisivatko he halukkaita toimimaan ohjaajana ja/tai toteuttajana koulutuksessa. Kaksi vastasi ehkä/kyllä, riippuen aihealueesta. Markkinointi mainittiin yhtenä mahdollisena aihealueena.

5. Yhteenveto

Tässä raportissa esitellään työttömien virtuaalikoulutuksen ja toiminnan kiinnostuksia ja toiveita. Näin voidaan saada konkreettista tietoa kohderyhmälle suunnatun koulutuksen ja toiminnan käytännön suunnitteluun jatkossa. Tarjontaa kehittämällä heidät pyritään saamaan mukaan kansalaisopistojen toimintaan ja tarjotaan mahdollisuuksia aktiivisuuteen, sosiaaliseen toimintaan ja osallisuuteen – virtuaalisia ratkaisuja hyödyntäen.

Kohderyhmänä olivat Ääneseudun työttömät. Yhteistyötä aineiston hankinnassa tehtiin Äänekosken TE -toimiston kanssa.

Kysely lähetettiin 29 työttömälle. Kyselylomakkeen palautti 11 henkilöä. Kyselylomakkeeseen vastaajista kahdeksan oli naisia ja kolme miestä. Vastausten perusteella valmiudet internetin ja siten myös virtuaaliluokan käyttöön ovat hyvät. Kyselyn perusteella netin käyttökoulutus herätti kiinnostusta.

Kyselylomakkeeseen vastanneista henkilöistä valittiin haastatteluun viisi henkilöä. Henkilöille esitettiin tarkentavia kysymyksiä virtuaalikoulukseen liittyen. Kyselylomakkeeseen vastanneiden toiveita virtuaalikoulutuksen aihealueiksi olivat ensiapukoulutus ja nettisivujen teko. Haastatteluissa kiinnostuksen aiheet virtuaaliseen koulutukseen laajenivat ja toiveina mainittiin mm. perusasiat, tekstinkäsittely, ohjelmointi, tilastomatematiikka, some, kuvienkäsittely, instagram sekä markkinoinnin eri kanavat ja mahdollisuudet.

Kyselylomakkeella kysyttiin kuinka usein, mihinkä vuorokauden aikaan sekä missä virtuaalikoulutukseen haluttaisiin osallistua. Haastatteluissa tarkentui, että moni olisi valmis opiskelemaan viikoittain ja aamupäivisin ja käyttämään kotona omaa laitettaan. Kaikilla vastanneilla oli sopiva oma laite.

Tietoa koulutuksista haluttiin pääsääntöisesti sähköpostilla. Kolme haastatelluista henkilöistä osoitti kiinnostusta koulutuksen suunnitteluun jos aihealue on heistä mielenkiintoinen. Lisäksi kaksi haastatelluista henkilöistä osoitti halukkuutensa toimia ohjaajana ja/tai ohjaajana koulutuksessa jos aihealue on mielenkiintoinen.